Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)

1. februar 2017*

»Præjudiciel forelæggelse — social sikring — forordning (EØF) nr. 1408/71 — »plejedel« af underholdsydelse til handicappede (disability living allowance) — person, som er forsikret mod risikoen ved alderdom, og som endeligt er ophørt med enhver form for erhvervsmæssig beskæftigelse — begreberne »ydelse i anledning af sygdom« og »ydelse ved invaliditet« — mulighed for overførsel«

I sag C-430/15,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Supreme Court of the United Kingdom (Det Forenede Kongeriges øverste domstol) ved afgørelse af 29. juli 2015, indgået til Domstolen den 5. august 2015, i sagen:

Secretary of State for Work and Pensions

mod

Tolley,

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, R. Silva de Lapuerta, og dommerne J.C. Bonichot, A. Arabadjiev (refererende dommer), C.G. Fernlund og S. Rodin,

generaladvokat: H. Saugmandsgaard Øe

justitssekretær: fuldmægtig V. Tourrès,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 8. juni 2016,

efter at der er afgivet indlæg af:

— Linda Tolley (afdød, under sagen repræsenteret af bobestyreren) ved R. Drabble, QC, og barrister T. Buley på vegne af solicitor S. Clarke

— Det Forenede Kongeriges regering ved M. Holt og C. Crane, som befuldmægtigede, bistået af B. Kennelly, QC, og barrister D. Blundell

— den norske regering ved P. Wennerås, M. Schei og C. Rydning, som befuldmægtigede

— Europa-Kommissionen ved D. Martin og J. Tomkin, som befuldmægtigede,

* Processprog: engelsk.

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 5. oktober 2016,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EF) nr. 118/97 af 2. december 1996 (EFT 1997, L 28, s. 1), som ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 307/1999 af 8. februar 1999 (EFT 1999, L 38, s. 1, herefter »forordning nr. 1408/71«).

2 Denne anmodning er blevet fremsat i forbindelse med en tvist mellem Secretary of State for Work and Pensions (ministeren for beskæftigelse og pension, Det Forenede Kongerige, herefter »ministeren«) og Linda Tolley, som afgik ved døden den 10. maj 2011, og som under hovedsagen er repræsenteret ved sin ægtefælle i dennes egenskab af bobestyrer i boet efter Linda Tolley, vedrørende inddragelsen af hendes ret til at oppebære »plejedelen« af underholdsydelsen til handicappede (*disability living allowance*, herefter »DLA«) med den begrundelse, at hun ikke længere opfyldte betingelserne om bopæl og ophold i Storbritannien.

Retsforskrifter

EU-retten

3 Forordning nr. 1408/71 er blevet erstattet af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004 af 29.4.2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger (EUT 2004, L 166, s. 1, berigtiget i EUT 2004, L 200, s. 1), som har fundet anvendelse siden den 1. maj 2010. Henset til datoen for de faktiske omstændigheder i tvisten i hovedsagen er denne imidlertid reguleret af forordning nr. 1408/71.

4 Denne forordnings artikel 1 bestemmer:

»I denne forordning:

a) betyder udtrykkene »arbejdstager« og »selvstændig erhvervsdrivende« henholdsvis enhver person:
   i) der er forsikret i henhold til en tvungen forsikring eller en frivillig fortsat forsikring mod en eller flere risici, der svarer til de sikringsgrene, som indgår i en social sikringsordning for arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende, eller til en særlig ordning for tjenestemænd
   ii) der, inden for rammerne af en social sikringsordning for samtlige indbyggere eller for hele den erhvervsmæssigt beskæftigede del af befolkningen, er tvungent forsikret mod en eller flere risici, der svarer til de sikringsgrene, på hvilke denne forordning finder anvendelse:

      — når det efter vedkommende sikringsordnings administrations- eller finansieringsmetode er muligt at identificere den pågældende som arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende

      eller

— i mangel af sådanne kriterier, når den pågældende er forsikret i henhold til en tvungen forsikring eller en frivillig fortsat forsikring mod en af de i bilag I opregnede risici inden for rammerne af en ordning for arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende eller af en ordning omhandlet under iii), eller, såfremt en sådan ordning ikke findes i vedkommende medlemsstat, når den pågældende svarer til definitionen i bilag I

[…]

[…]

o) betyder udtrykket »den kompetente institution«:
i) den institution, som den pågældende er tilsluttet på tidspunktet for indgivelse af begæringen om ydelser eller

[…]

[…]

q) betyder udtrykket »den kompetente stat« den medlemsstat, på hvis område den kompetente institution befinder sig

[…]«

5 Artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 bestemmer:

»Denne forordning finder anvendelse på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og studerende, som er eller har været omfattet af lovgivningen i en eller flere medlemsstater, og som er statsborgere i en af disse stater eller er statsløse eller flygtninge bosat på en medlemsstats område, samt på deres familiemedlemmer og efterladte.«

6 Nævnte forordnings artikel 4 bestemmer:

»1. Denne forordning finder anvendelse på enhver lovgivning om social sikring, der vedrører:

a) ydelser i anledning af sygdom og moderskab

b) ydelser ved invaliditet, herunder ydelser, der tager sigte på at bevare eller forbedre erhvervsevnen

c) ydelser ved alderdom

[…]

2. Denne forordning finder anvendelse på alle almindelige og særlige sociale sikringsordninger med eller uden bidragspligt samt på ordninger, der pålægger arbejdsgiveren eller rederen forpligtelser med hensyn til de i stk. 1 omhandlede ydelser.

[…]«

7 Samme forordnings artikel 10, stk. 1, første afsnit, er affattet således:

»Kontantydelser ved invaliditet eller alderdom eller til efterladte, erstatning i anledning af arbejdsulykker eller erhvervssygdomme samt ydelser ved dødsfald, hvortil der er erhvervet ret efter lovgivningen i en eller flere medlemsstater, kan, medmindre andet er bestemt i denne forordning, ikke

nedsættes, ændres, stilles i bero, inddrages eller beslaglægges som følge af, at den berettigede er bosat i en anden medlemsstat end den, hvori den institution, som det påhviler at udrede ydelsen, er beliggende.«

8 Artikel 13 i forordning nr. 1408/71 bestemmer:

»1. Med forbehold af artikel 14c og 14f er de personer, der er omfattet af denne forordning, alene undergivet lovgivningen i én medlemsstat. Spørgsmålet om, hvilken lovgivning der skal anvendes, afgøres efter bestemmelserne i dette afsnit.

2. Med forbehold af artikel 14-17:

a) er en person, der har lønnet beskæftigelse på en medlemsstats område, omfattet af denne stats lovgivning, selv om han er bosat på en anden medlemsstats område, eller den virksomhed eller arbejdsgiver, der beskæftiger ham, har sit hjemsted eller sin bopæl på en anden medlemsstats område

[…]

f) er en person, som ophører med at være omfattet af en medlemsstats lovgivning, uden at han bliver omfattet af en anden medlemsstats lovgivning i overensstemmelse med en af reglerne i ovenstående litra eller med en af de i artikel 14 til 17 omhandlede undtagelser eller særlige regler, omfattet af lovgivningen i den medlemsstat, på hvis område han er bosat, i overensstemmelse med bestemmelserne i denne lovgivning alene.«

9 Afsnit III i forordning nr. 1408/71, med overskriften »Særlige bestemmelser om de enkelte arter af ydelser«, er opdelt i otte kapitler, hvoraf det første vedrører sygdom og moderskab. I dette kapitels afdeling 2, med overskriften »Arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer«, findes denne forordnings artikel 19, som i stk. 1 bestemmer følgende:

»En arbejdstager eller en selvstændig erhvervsdrivende, der er bosat i en anden medlemsstat end den kompetente stat, og som opfylder betingelserne i den kompetente stats lovgivning for ret til ydelser, i givet fald ved iagttagelse af bestemmelserne i artikel 18, har i den stat, hvor han er bosat, ret til følgende ydelser:

[…]

b) kontantydelser, der udbetales af den kompetente institution i henhold til den for denne institution gældende lovgivning. Efter aftale mellem den kompetente institution og bopælsstedets institution kan disse ydelser dog udbetales af den sidstnævnte institution for den førstnævnte institutions regning i overensstemmelse med reglerne i den kompetente stats lovgivning.«

10 Forordningens artikel 22, der er indeholdt i samme afdeling, fastsætter:

»1. En arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende, som opfylder de i den kompetente stats lovgivning foreskrevne betingelser for ret til ydelser, i givet fald ved iagttagelse af bestemmelserne i artikel 18, og:

[…]

b) som efter at have opnået ret til ydelser fra den kompetente institution får tilladelse af denne institution til at vende tilbage til den medlemsstat, hvor han er bosat, eller til at flytte til en anden medlemsstats område

[…]

har ret til:

[…]

ii) kontantydelser, der udbetales af den kompetente institution efter den for denne institution gældende lovgivning[; e]fter aftale mellem den kompetente institution og opholds- eller bopælsstedets institution kan disse ydelser dog udbetales af den sidstnævnte institution for den førstnævnte institutions regning efter bestemmelserne i den kompetente stats lovgivning.

2. Den i stk. 1, litra b), krævede tilladelse kan kun nægtes, såfremt det godtgøres, at den pågældendes flytning må antages at kunne bringe hans helbredstilstand i fare eller vanskeliggøre en gennemførelse af lægebehandlingen.

[…]«

11 Artikel 89 i forordning nr. 1408/71 er affattet således:

»Særregler for anvendelsen af visse medlemsstaters lovgivning er anført i bilag VI.«

12 Bilag I til forordning nr. 1408/71, med overskriften »Forordningens personkreds«, omfatter en rubrik O vedrørende Det Forenede Kongerige, der er affattet således:

»Som arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende anses i henhold til forordningens artikel 1, litra a), nr. ii), enhver person, der betragtes som arbejder (employed earner) eller selvstændig erhvervsdrivende (self-employed earner) i medfør af lovgivningen i Storbritannien eller Nordirland, samt enhver person, for hvem der svares bidrag i dennes egenskab af arbejdstager (employed earner) eller selvstændig erhvervsdrivende (self-employed earner) i medfør af lovgivningen i Gibraltar.«

13 Rubrik O, vedrørende Det Forenede Kongerige, i bilag VI til forordning nr. 1408/71, som for sit vedkommende har overskriften »Særregler for anvendelsen af visse medlemsstaters lovgivning«, bestemmer i punkt 19:

»Med forbehold af enhver overenskomst, der er indgået med medlemsstaterne, ophører Det Forenede Kongeriges lovgivning, ved anvendelse af forordningens artikel 13, stk. 2, litra f), og gennemførelsesforordningens artikel 10b, med at finde anvendelse den sidste af de nedenfor anførte dage på enhver person, der tidligere var omfattet af Det Forenede Kongeriges lovgivning som arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende:

[…]

c) den sidste dag i enhver periode, hvor der udredes britiske ydelser ved sygdom, moderskab (herunder naturalydelser, for hvilke Det Forenede Kongerige er den kompetente stat) eller ydelser ved arbejdsløshed, og som
   i) begyndte før den dato, hvor den pågældende tog bopæl i en anden medlemsstat eller, såfremt perioden begyndte på et senere tidspunkt, som
   ii) fulgte umiddelbart efter den periode, hvor den pågældende udøvede en erhvervsmæssig beskæftigelse eller selvstændig virksomhed i en anden medlemsstat, mens han var omfattet af Det Forenede Kongeriges lovgivning.«

14 Punkt 20 i samme rubrik bestemmer:

»Den omstændighed, at en person har opnået status som værende omfattet af en anden medlemsstats lovgivning i overensstemmelse med forordningens artikel 13, stk. 2, litra f), gennemførelsesforordningens artikel 10b og punkt 19 ovenfor, berører ikke det forhold, at

a) Det Forenede Kongerige i sin egenskab af kompetent stat på denne person anvender bestemmelserne om arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende i forordningens afsnit III, kapitel 1, eller kapitel 2, afdeling 1, eller artikel 40, stk. 2, hvis denne person i henhold til disse bestemmelser fortsat har status som arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende og senest i sin egenskab heraf var forsikret i henhold til Det Forenede Kongeriges lovgivning

b) denne person behandles som arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende ved anvendelse af forordningens afsnit III, kapitel 7 og 8, eller gennemførelsesforordningens artikel 10 eller artikel 10a, forudsat at den britiske ydelse i henhold til afsnit III, kapitel 1, kan udredes i overensstemmelse med litra a).«

Det Forenede Kongeriges ret

15 Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at DLA er en ikke-bidragspligtig ydelse, hvis formål er at dække de ekstra omkostninger, der opstår som følge af visse plejebehov eller som følge af, at modtagerne ikke er i stand til eller næsten ikke er i stand til at gå. DLA, som består af en »plejedel« og en »mobilitetsdel«, er ikke underlagt et trangskriterium og er ikke en ydelse, der skal erstatte en indtægt, for så vidt som modtageren kan udøve en erhvervsmæssig beskæftigelse.

16 I henhold til section 71(6) i Social Security Contributions and Benefits Act 1992 (lov af 1992 om sociale sikringsbidrag og -ydelser, herefter »lov af 1992«) har »[e]n person […] kun ret til [DLA], hvis vedkommende opfylder betingelserne om bopæl og ophold i Storbritannien«.

17 Disse betingelser om bopæl og ophold i Storbritannien er bl.a. præciseret i section 2(1)(a) i Social Security (Disability Living Allowance) Regulations 1991 (bekendtgørelse af 1991 om social sikring vedrørende underholdsydelse til handicappede).

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

18 Linda Tolley, som var en britisk statsborger født den 17. april 1952, betalte bidrag til den nationale forsikringsordning fra 1967 til 1984. Efterfølgende blev hun krediteret bidrag indtil 1993. Hvis hun havde opfyldt bidragsbetingelserne på det tidspunkt, hvor hun nåede den lovbestemte pensionsalder, ville hun have kunnet oppebære en alderspension fra staten.

19 Fra den 26. juli 1993 blev Linda Tolley tildelt »plejedelen« af DLA på ubestemt tid med den begrundelse, at hun ikke var i stand til selv at tilberede mad.

20 Den 5. november 2002 flyttede Linda Tolley og hendes ægtefælle permanent deres bopæl til Spanien. Linda Tolley var hverken arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende i denne medlemsstat.

21 I 2007 besluttede ministeren, at Linda Tolleys ret til at oppebære »plejedelen« af DLA var ophørt den 6. november 2002. Det er ubestridt, at den pågældende i henhold til lovgivningen i Det Forenede Kongerige på denne dato mistede retten til denne ydelse.

22 Linda Tolley anlagde herefter sag til prøvelse af denne afgørelse ved First-tier Tribunal (ret i første instans, Det Forenede Kongerige). Denne ret gav Linda Tolley medhold, idet den fastslog, at hun i henhold til artikel 10 i forordning nr. 1408/71 havde ret til fortsat at oppebære »plejedelen« af DLA, efter at hun var flyttet til Spanien.

23 Ministeren appellerede denne dom fra First-tier Tribunal (ret i første instans) til Upper Tribunal (appeldomstol, Det Forenede Kongerige). Sidstnævnte retsinstans fastslog, at Linda Tolley havde ret til »plejedelen« af DLA i henhold til denne forordnings artikel 22 med den begrundelse, at hun, for så vidt som hun var forsikret mod risikoen ved alderdom som følge af hendes sociale sikringsbidrag, var en arbejdstager som omhandlet i nævnte forordnings artikel 1, litra a).

24 Court of Appeal (England & Wales) (appeldomstol (England og Wales), Det Forenede Kongerige) forkastede den appel, som ministeren iværksatte til prøvelse af dommen fra Upper Tribunal (appeldomstol). Ministeren har herefter indbragt sagen for Supreme Court of the United Kingdom (Det Forenede Kongeriges øverste domstol).

25 Denne retsinstans har bemærket, at »plejedelen« af DLA ville kunne anses for en ydelse ved invaliditet i forordning nr. 1408/71's forstand, som i henhold til forordningens artikel 10 kan overføres til en anden medlemsstat. De ydelser, der er opregnet i denne bestemmelse, er primært karakteriseret ved at være udbetalinger over lang tid eller enkeltstående udbetalinger vedrørende varige tilstande. Hvis denne ydelse derimod skal anses for at være en ydelse i anledning af sygdom vil spørgsmålet være, om den definition af »arbejdstager«, der fremgår af denne forordnings artikel 1, litra a), nr. ii), ligeledes finder anvendelse på bestemmelserne i kapitel l i den nævnte forordnings afsnit III vedrørende sygdom. I denne forbindelse vil det ikke være logisk at anse personer, der ikke er erhvervsmæssigt aktive, for at være arbejdstagere, der skal behandles mere gunstigt end personer, der aktivt søger et arbejde.

26 Eftersom Linda Tolleys eventuelle ret til en alderspension i henhold til lovgivningen i Det Forenede Kongerige blev bevaret efter hendes flytning til Spanien, ønsker den forelæggende ret desuden oplyst, om ordene »en person, som ophører med at være omfattet af en medlemsstats lovgivning«, i artikel 13, stk. 2, litra f), i forordning nr. 1408/71 omfatter hele lovgivningen i en medlemsstat eller kun dennes lovgivning vedrørende den pågældende ydelse. I tilfælde af, at det kun er sidstnævnte lovgivning, der er omfattet, er den nævnte retsinstans af den opfattelse, at der kan stilles spørgsmålstegn ved, om punkt 19, litra c), i rubrik O i bilag VI til denne forordning, som præciserer det tidspunkt, hvor lovgivningen i Det Forenede Kongerige ophører med at finde anvendelse, henviser til den faktiske modtagelse af denne ydelse eller kun til retten til denne. Der rejser sig ligeledes det spørgsmål, om punkt 20 i samme rubrik pålægger Det Forenede Kongerige en forpligtelse til at udbetale »plejedelen« af DLA i overensstemmelse med bestemmelserne i kapitel l i nævnte forordnings afsnit III.

27 På denne baggrund har Supreme Court of The United Kingdom (Det Forenede Kongeriges øverste domstol) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Er det med henblik på forordning nr. 1408/71 korrekt at klassificere »plejedelen« af DLA som en invaliditetsydelse frem for en kontantydelse ved sygdom?

2) a) Ophører en person, der ikke længere er berettiget til [»plejedelen« af] DLA som følge af lovgivningen i Det Forenede Kongerige, fordi den pågældende person er flyttet til en anden medlemsstat for at bosætte sig der, og som før denne flytning helt er ophørt med at have erhvervsmæssig beskæftigelse, men fortsat er forsikret mod alderdom under Det Forenede Kongeriges sociale sikringsordning, med at være omfattet af Det Forenede Kongeriges lovgivning med henblik på artikel 13, stk. 2, litra f), i forordning nr. 1408/71?

b) Er en sådan person under alle omstændigheder fortsat omfattet af Det Forenede Kongeriges lovgivning på baggrund af punkt 19, litra c), i rubrik O i bilag VI til forordning nr. 1408/71?

c) Såfremt den pågældende er ophørt med at være omfattet af Det Forenede Kongeriges lovgivning som omhandlet i artikel 13, stk. 2, litra f), i forordning nr. 1408/71, er Det Forenede Kongerige så forpligtet til eller har det blot mulighed for i medfør af punkt 20 i rubrik O i bilag VI til denne forordning at lade bestemmelserne i afsnit III, kapitel 1, til forordningen finde anvendelse på hende?

3)
a) Finder den vide definition af arbejdstager i dom af 7.6.2005, Dodl og Oberhollenzer (C-543/03, EU:C:2005:364), anvendelse med henblik på artikel 19-22 i forordning nr. 1408/71, når en person helt er ophørt med at have erhvervsmæssig beskæftigelse, før den pågældende flyttede til en anden medlemsstat, uanset den sondring, der er anlagt i afsnit III, kapitel 1, mellem på den ene side arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende og på den anden side arbejdsløse personer?
b) Såfremt denne definition finder anvendelse, er en sådan person da berettiget til at overføre ydelsen i henhold til artikel 19 eller artikel 22 i forordning nr. 1408/71? Tager artikel 22, stk. 1, litra b), sigte på at forebygge, at en ansøgers ret til »plejedelen« af DLA ophæves, ved at der i national ret stilles krav om bopæl ved flytning til en anden medlemsstats område?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Det første spørgsmål

28 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om en ydelse som »plejedelen« af DLA er en ydelse i anledning af sygdom eller en ydelse ved invaliditet som omhandlet i forordning nr. 1408/71.

Formaliteten

29 Det Forenede Kongeriges regering har gjort gældende, at det første præjudicielle spørgsmål skal afvises med den begrundelse, for det første, at det ikke har været genstand for en drøftelse for den forelæggende ret, og, for det andet, at det er identisk med et spørgsmål, der blev rejst i den sag, der gav anledning til dom af 18. oktober 2007, Kommissionen mod Parlamentet og Rådet (C-299/05, EU:C:2007:608).

30 Hvad angår den første formalitetsindsigelse, der er rejst af denne regering, bemærkes, at artikel 267 TEUF giver de nationale retter en meget vid adgang til at indbringe spørgsmål for Domstolen, hvis de skønner, at en for dem verserende sag frembyder problemer vedrørende fortolkningen eller vurderingen af gyldigheden af EU-retlige bestemmelser, der er relevante for afgørelsen af den pågældende sag. De nationale retter har således adgang og i givet fald pligt til at foretage en præjudiciel forelæggelse, når de enten af egen drift eller efter anmodning fra parterne konstaterer, at realiteten i sagen rummer et af de spørgsmål, der er nævnt i denne artikels stk. 1. Af denne grund er den omstændighed, at parterne i hovedsagen ikke for den forelæggende ret har anført, at sagen rejser et EU-retligt spørgsmål, ikke til hinder for, at retten forelægger en anmodning for Domstolen (dom af 15.1.2013, Križan m.fl., C-416/10, EU:C:2013:8, præmis 64 og 65 og den deri nævnte retspraksis).

31 Den præjudicielle forelæggelse er således baseret på en dialog domstolene imellem, hvis indledning udelukkende beror på den nationale domstols bedømmelse af relevansen og nødvendigheden af forelæggelsen (dom af 15.1.2013, Križan m.fl., C-416/10, EU:C:2013:8, præmis 66).

32 Selv om retsplejehensyn desuden kan tilsige, at et præjudicielt spørgsmål først forelægges efter en kontradiktorisk retsforhandling, må det imidlertid fastslås, at en forudgående kontradiktorisk retsforhandling ikke er en af de betingelser, der skal være opfyldt, for at den i artikel 267 TEUF fastsatte procedure kan iværksættes (jf. i denne retning dom af 3.3.1994, Eurico Italia m.fl., C-332/92, C-333/92 og C-335/92, EU:C:1994:79, præmis 11).

33 Det følger af de foregående betragtninger, at den omstændighed, at tvistens parter ikke på forhånd har drøftet et spørgsmål vedrørende EU-retten for den forelæggende ret, ikke er til hinder for, at Domstolen kan forelægges et sådant spørgsmål.

34 Hvad angår den anden formalitetsindsigelse bemærkes blot, at det, selv om det pågældende retsspørgsmål er afgjort i Domstolens tidligere praksis, står de nationale retter helt frit at forelægge en sag for Domstolen, hvis de finder det påkrævet, uden at den omstændighed, at de bestemmelser, som ønskes fortolket, allerede er fortolket af Domstolen, bevirker, at Domstolen ikke på ny kan træffe afgørelse om disse spørgsmål (dom af 17.7.2014, Torresi, C-58/13 og C-59/13, EU:C:2014:2088, præmis 32 og den deri nævnte retspraksis).

35 Under disse omstændigheder skal det første præjudicielle spørgsmål antages til realitetsbehandling.

Realiteten

36 Indledningsvis skal det undersøges, om Linda Tolleys situation er omfattet af anvendelsesområdet for forordning nr. 1408/71.

37 I denne henseende bestemmer denne forordnings artikel 2, stk. 1, at den finder anvendelse på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og studerende, som er eller har været omfattet af lovgivningen i en eller flere medlemsstater, og som er statsborgere i en af disse stater eller er statsløse eller flygtninge bosat på en medlemsstats område, samt på deres familiemedlemmer og efterladte.

38 Ifølge Domstolens praksis har en person status som »arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende« i forordning nr. 1408/71's forstand, såfremt den pågældende er forsikret, eventuelt blot mod en enkelt risiko, i henhold til en tvungen eller frivillig forsikring som led i en almindelig eller særlig social sikringsordning som omhandlet i samme forordnings artikel 1, litra a), uanset om der består et arbejdsforhold (dom af 10.3.2011, Borger, C-516/09, EU:C:2011:136, præmis 26 og den deri nævnte retspraksis).

39 Den forelæggende ret og Det Forenede Kongeriges regering har imidlertid gjort gældende, at Linda Tolleys situation henhører under artikel 1, litra a), nr. ii), andet led, i forordning nr. 1408/71, med den begrundelse, at alle indbyggere har ret til »plejedelen« af DLA, uanset om de er lønmodtagere eller ej. Eftersom denne bestemmelse henviser til bilag I til denne forordning, vil Linda Tolley kun kunne kvalificeres som »arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende«, hvis hun opfylder de betingelser, der er fastsat i den britiske lovgivning. Denne lovgivning omfatter imidlertid kun personer, som udøver en lønnet aktivitet.

40 I det foreliggende tilfælde fremgår det af de sagsakter, der er fremlagt for Domstolen, at Linda Tolley fra 1967 til 1993 i Det Forenede Kongerige var forsikret mod risikoen ved alderdom i forbindelse med en social sikringsordning, som gælder for alle indbyggere. Det er ubestridt, at den pågældende efter denne sikringsordnings administrations- og finansieringsmetode kunne identificeres som arbejdstager. Eftersom Linda Tolley således har været forsikret mod den risiko, der er fastsat i artikel 4, stk. 1, litra c), i forordning nr. 1408/71, skal hun anses for at være en arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende som omhandlet i denne forordnings artikel 1, litra a), nr. ii), første led.

41 Den omstændighed, at Linda Tolley afgik ved døden, inden hun nåede pensionsalderen, kan ikke rejse tvivl om denne konklusion. Spørgsmålet om, hvorvidt en person henhører under det personelle anvendelsesområde for forordning nr. 1408/71, afhænger nemlig ikke af forsikringsbegivenhedens indtræden (jf. i denne retning dom af 10.3.2011, Borger, C-516/09, EU:C:2011:136, præmis 30).

42 Følgelig må det konstateres, at en situation som den i hovedsagen omhandlede henhører under det personelle anvendelsesområde for forordning nr. 1408/71.

43 Det bemærkes dernæst, at en ydelse anses for at være en social sikringsydelse, når den tildeles uden nogen form for individuel eller skønsmæssig bedømmelse af personlige behov, men efter lovbestemte kriterier, og når den vedrører en af de risici, der udtrykkeligt er anført i artikel 4, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 (dom af 18.10.2007, Kommissionen mod Parlamentet og Rådet, C-299/05, EU:C:2007:608, præmis 56 og den deri nævnte retspraksis).

44 I overensstemmelse med denne forordnings artikel 4, stk. 1, litra a) og b), finder denne anvendelse på lovgivning om sociale sikringsgrene, der henholdsvis vedrører ydelser i anledning af sygdom og ydelser ved invaliditet, herunder ydelser, der tager sigte på at bevare eller forbedre erhvervsevnen.

45 For at sondre mellem de forskellige grupper af sociale sikringsydelser må der tages hensyn til den risiko, som hver enkelt ydelse dækker (dom af 18.7.2006, De Cuyper, C-406/04, EU:C:2006:491, præmis 27).

46 I denne forbindelse har Domstolen fastslået, at ydelser, der tildeles på objektivt grundlag efter lovbestemte kriterier, og som har til formål at forbedre de plejekrævende personers liv og sundhedstilstand, hovedsageligt har til formål at supplere ydelserne fra sygesikringen og skal betragtes som »ydelser i anledning af sygdom« i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 4, stk. 1, litra a), i forordning nr. 1408/71 (dom af 5.3.1998, Molenaar, C-160/96, EU:C:1998:84, præmis 23-25, og af 18.10.2007, Kommissionen mod Parlamentet og Rådet, C-299/05, EU:C:2007:608, præmis 61 og den deri nævnte retspraksis).

47 Hvad angår »plejedelen« af DLA fremgår det af de oplysninger, der er fremlagt af den forelæggende ret, at denne ikke-bidragspligtige kontantydelse, som tildeles uafhængigt af modtagerens indtægter, har til formål at kompensere for de ekstra udgifter, som det kan være nødvendigt for en person at afholde bl.a. på grund af, at vedkommende ikke er i stand til eller næsten ikke er i stand til at gå.

48 Det er ubestridt, at tildelingen af den nævnte ydelse ikke afhænger af en individuel bedømmelse af ansøgerens personlige behov, og at den finder sted på grundlag af objektive kriterier – såsom den omstændighed, at det umuligt for personen selv at tilberede mad – som er fastsat i lov af 1992.

49 Det er desuden ubestridt, at den i hovedsagen omhandlede ydelse har samme karakteristika og forfølger samme formål som den DLA, der var gældende på tidspunktet for de faktiske omstændigheder i den sag, der gav anledning til dom af 18. oktober 2007, Kommissionen mod Parlamentet og Rådet (C-299/05, EU:C:2007:608).

50 Domstolen fastslog imidlertid i denne doms præmis 65 ff. i det væsentlige, at denne ydelse, selv om den ikke hovedsageligt havde til formål at supplere sygesikringsydelser, bortset fra dens mobilitetsdel skulle anses for en ydelse i anledning af sygdom i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i forordning nr. 1408/71.

51 Under disse omstændigheder udgør den i hovedsagen omhandlede ydelse en ydelse i anledning af sygdom i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i forordning nr. 1408/71.

52 Denne konklusion afkræftes ikke af det argument, som den forelæggende ret har fremført, hvorefter den i hovedsagen omhandlede ydelse ville kunne kvalificeres som en »ydelse ved invaliditet« med den begrundelse, at den ligner de ydelser, der er opregnet i artikel 10, stk. 1, i forordning nr. 1408/71, dvs. navnlig kontantydelser ved invaliditet, som primært er karakteriseret ved at være udbetalinger over lang tid eller enkeltstående udbetalinger vedrørende varige tilstande.

53 Den omstændighed, at nedsættelsen af førligheden med henblik på tildeling af »plejedelen« af DLA skal vedrøre en væsentlig periode, kan ikke ændre formålet med denne ydelse, som er at forbedre plejekrævende personers liv (jf. analogt dom af 18.10.2007, Kommissionen mod Parlamentet og Rådet, C-299/05, EU:C:2007:608, præmis 63).

54 I øvrigt har Domstolen fastslået, at ydelser, såsom de i hovedsagen omhandlede ydelser, som vedrører risikoen for plejebehov, skal ligestilles med ydelser i anledning af sygdom som omhandlet i forordning nr. 1408/71, selv om de til forskel fra ydelser i anledning af sygdom i snæver forstand i princippet ikke kan udbetales kortvarigt, og selv om de især ved deres gennemførelse kan have kendetegn, der i realiteten ligeledes i et vist omfang ligner sikringsgrenene invaliditet og alderdom (jf. i denne retning dom af 30.6.2011, da Silva Martins, C-388/09, EU:C:2011:439, præmis 47 og 48).

55 Henset til det foregående skal det første spørgsmål besvares med, at en ydelse såsom »plejedelen« af DLA er en ydelse i anledning af sygdom i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i forordning nr. 1408/71.

Det andet præjudicielle spørgsmåls første og anden del

56 Med det andet præjudicielle spørgsmåls første og anden del ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt, for det første, oplyst, om artikel 13, stk. 2, litra f), i forordning nr. 1408/71 skal fortolkes således, at den omstændighed, at en person har erhvervet ret til en alderspension i medfør af de bidrag, der er indbetalt i en given periode til en medlemsstats sociale sikringsordning, er til hinder for, at denne medlemsstats lovgivning efterfølgende kan ophøre med at finde anvendelse på denne person. Hvis besvarelsen af dette spørgsmål er benægtende, ønsker denne retsinstans, for det andet, oplyst, på hvilket tidspunkt Det Forenede Kongeriges lovgivning ophørte med at finde anvendelse på Linda Tolley, henset til den omstændighed, at hun fortsatte med at modtage udbetalinger af »plejedelen« af DLA indtil 2007, selv om hun i henhold til denne lovgivning havde mistet retten til at oppebære den nævnte ydelse som følge af sin flytning til Spanien i 2002.

57 Det bemærkes, at forordning nr. 1408/71 ikke indfører en fælles social sikringsordning, men tillader eksistensen af særskilte nationale sociale sikringsordninger, og at dens eneste målsætning er at sikre koordinationen af sådanne ordninger. Forordningen lader således særskilte ordninger bestå, der afføder særskilte krav mod særskilte institutioner, over for hvilke den ydelsesberettigede har direkte rettigheder enten i medfør af national ret alene eller i medfør af national ret, om nødvendigt suppleret med EU-retten (dom af 21.2.2013, Dumont de Chassart, C-619/11, EU:C:2013:92, præmis 40 og den deri nævnte retspraksis).

58 Bestemmelserne i nævnte forordnings afsnit II, som dens artikel 13 er indeholdt i, udgør et sæt udtømmende og ensartede lovvalgsregler. Disse bestemmelser har ikke alene til formål at undgå en samtidig anvendelse af flere nationale lovgivninger og de komplikationer, som dette kan medføre, men også at forhindre, at personer, som er omfattet af forordning nr. 1408/71's anvendelsesområde, mister deres beskyttelse med hensyn til social sikring, fordi ingen lovgivning finder anvendelse på dem (dom af 11.6.1998, Kuusijärvi, C-275/96, EU:C:1998:279, præmis 28).

59 Når en person er omfattet af det personelle anvendelsesområde for forordning nr. 1408/71 som defineret i forordningens artikel 2, finder særreglen i denne forordnings artikel 13, stk. 1, således i princippet anvendelse, og den nationale lovgivning, der skal anvendes, bestemmes i overensstemmelse med bestemmelserne i den nævnte forordnings afsnit II (dom af 19.3.2015, Kik, C-266/13, EU:C:2015:188, præmis 47).

60 Hvad angår bestemmelserne i samme forordnings artikel 13, stk. 2, har disse alene til formål at fastslå, hvilken national lovgivning der skal anvendes på personer, som befinder sig i en af de situationer, der er nævnt i bestemmelsens litra a)-f) (dom af 11.6.1998, Kuusijärvi, C-275/96, EU:C:1998:279, præmis 29).

61 Hvad nærmere bestemt angår artikel 13, stk. 2, litra f), i forordning nr. 1408/71 bemærkes, at det er en betingelse for anvendelsen af bestemmelsen, at lovgivningen i en medlemsstat ikke længere er anvendelig (jf. i denne retning dom af 19.3.2015, Kik, C-266/13, EU:C:2015:188, præmis 51).

62 Derimod er der intet i den nævnte bestemmelses ordlyd, som antyder, at den omstændighed, at en person har erhvervet ret til en alderspension i medfør af de bidrag, der er indbetalt i en given periode til en medlemsstats sociale sikringsordning, er til hinder for, at denne medlemsstats lovgivning på et senere tidspunkt kan ophøre med at finde anvendelse på denne person.

63 Eftersom erhvervelsen af retten til en alderspension endvidere er den normale følge af udøvelsen af en erhvervsmæssig beskæftigelse, ville en anerkendelse af, at en person ikke kan være underlagt lovgivningen i en anden medlemsstat end den, hvori han har erhvervet sådanne rettigheder for første gang, være ensbetydende med at gøre artikel 13, stk. 2, litra f), i forordning nr. 1408/71 indholdsløs.

64 For så vidt angår de betingelser, der skal være opfyldt, for at lovgivningen i en medlemsstat ophører med at finde anvendelse på en person, bemærkes, at artikel 13, stk. 2, litra f), i forordning nr. 1408/71 ikke fastsætter disse. Det tilkommer således lovgiver i de enkelte medlemsstater at fastsætte disse betingelser (jf. i denne retning dom af 19.3.2015, Kik, C-266/13, EU:C:2015:188, præmis 51).

65 Som det nemlig er præciseret i artikel 10b i Rådets forordning (EØF) nr. 574/72 af 21. marts 1972 om regler til gennemførelse af forordning nr. 1408/71 (EFT 1972, L 74, s. 1), som ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 2195/91 af 25. juni 1991 (EFT 1991, L 206, s. 2), afgøres datoen og betingelserne for, hvornår en i artikel 13, stk. 2, litra f), i forordning nr. 1408/71 omhandlet person ikke længere er omfattet af en medlemsstats lovgivning, i overensstemmelse med bestemmelserne i denne lovgivning.

66 I øvrigt skal der i forbindelse med afgørelsen af, på hvilket tidspunkt en medlemsstats lovgivning ophører med at finde anvendelse på en person, i givet fald ligeledes tages hensyn til bestemmelserne i bilag VI til sidstnævnte forordning, som indeholder særregler for anvendelsen af visse medlemsstaters lovgivning.

67 Under hensyn til, at Linda Tolley ikke siden 1993 havde indbetalt bidrag til den sociale sikringsordning i Det Forenede Kongerige, at hun var ophørt med enhver form for erhvervsmæssig beskæftigelse, og at hun i 2002 forlod denne medlemsstat, tilkommer det i det foreliggende tilfælde den forelæggende ret at efterprøve, om disse omstændigheder i medfør af lovgivningen i den nævnte medlemsstat medførte, at Linda Tolley ophørte med at være tilsluttet denne ordning og udtrådte heraf.

68 Det forholder sig på samme måde hvad angår den omstændighed, at Linda Tolley fortsatte med at modtage udbetalinger af »plejedelen« af DLA indtil 2007, selv om hun i henhold til lovgivningen i Det Forenede Kongerige havde mistet retten til at oppebære den nævnte ydelse som følge af sin flytning til Spanien i 2002.

69 Henset til det foregående skal det andet præjudicielle spørgsmåls første og anden del besvares med, at artikel 13, stk. 2, litra f), i forordning nr. 1408/71 skal fortolkes således, at den omstændighed, at en person har erhvervet ret til en alderspension i medfør af de bidrag, der er indbetalt i en given periode til en medlemsstats sociale sikringsordning, ikke er til hinder for, at denne medlemsstats lovgivning efterfølgende kan ophøre med at finde anvendelse på denne person. Det tilkommer den nationale ret, henset til omstændighederne i den tvist, der er indbragt for den, og bestemmelserne i den nationale ret, der finder anvendelse, at afgøre, på hvilket tidspunkt denne lovgivning ophørte med at finde anvendelse på den nævnte person.

Det andet spørgsmåls tredje del og det tredje spørgsmål

70 Med det andet spørgsmåls tredje del og det tredje spørgsmål, som skal behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 19, stk. 1, og/eller artikel 22, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1408/71 skal fortolkes således, at de er til hinder for, at en medlemsstats lovgivning underlægger retten til en ydelse som den i hovedsagen omhandlede ydelse en betingelse om bopæl og ophold, såsom den betingelse, der er fastsat i section 71(6) i lov af 1992.

71 Indledningsvis bemærkes, at det følger af denne forordnings artikel 19, med overskriften »Bopæl i en anden medlemsstat end den kompetente stat – Almindelige regler«, at der for den kompetente stats regning består en ret for en arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende, samt for dennes familiemedlemmer, der er bosat i en anden medlemsstat, og hvis sundhedstilstand nødvendiggør en behandling på bopælsmedlemsstatens område, til at modtage naturalydelser i anledning af sygdom, der ydes af institutionen i denne sidstnævnte medlemsstat (dom af 16.7.2009, von Chamier-Glisczinski, C-208/07, EU:C:2009:455, præmis 42).

72 Følgelig omfatter denne bestemmelse, således som generaladvokaten i det væsentlige har bemærket i punkt 84 i forslaget til afgørelse, kun de situationer, hvor en arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende, som ansøger den kompetente institution i en medlemsstat om en ydelse i anledning af sygdom, på tidspunktet for ansøgningen er bosat i en anden medlemsstat.

73 I det foreliggende tilfælde fremgår det af forelæggelsesafgørelsen, at Linda Tolley endnu var bosat i Det Forenede Kongerige, da hun ansøgte de kompetente institutioner i denne medlemsstat om »plejedelen« af DLA. Det er således åbenbart, at hendes situation ikke henhører under nævnte artikel 19.

74 Hvad dernæst angår artikel 22, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1408/71 vedrører denne bl.a. en situation med flytning under sygdom af bopælen for en arbejdstager eller en selvstændig erhvervsdrivende til en anden medlemsstat end den, hvor den kompetente institution er beliggende (jf. i denne retning dom af 16.7.2009, von Chamier-Glisczinski, C-208/07, EU:C:2009:455, præmis 45).

75 Det skal herefter undersøges, om Linda Tolleys situation henhører under nævnte artikel 22, stk. 1, litra b).

76 Det Forenede Kongeriges regering har, for det første, gjort gældende, at udtrykket »arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende«, som er anvendt i denne bestemmelse, kun omfatter personer, som til forskel fra Linda Tolley ikke endeligt er ophørt med enhver form for erhvervsmæssig beskæftigelse.

77 Dette argument kan ikke tiltrædes.

78 Det bemærkes i denne henseende, at de definitioner, der er indeholdt i denne bestemmelse, heriblandt definitionen på »arbejdstager« og »selvstændig erhvervsdrivende«, i henhold til artikel 1 i forordning nr. 1408/71 gives med henblik på anvendelsen af nævnte forordning, uden at der er fastsat nogen undtagelse vedrørende visse af dennes bestemmelser.

79 Det følger af denne doms præmis 38-40, at Linda Tolley skal anses for at være en »arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende« som omhandlet i samme forordnings artikel 1, litra a), nr. ii), første led, og dette uafhængigt af den omstændighed, at hun endeligt var ophørt med enhver form for erhvervsmæssig beskæftigelse.

80 Det understreges desuden, at Domstolen allerede har fastslået, at forordning nr. 1408/71 ikke ved henvisningen til ordet »arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende« i sidstnævntes artikel 22, stk. 1, tilsigter en begrænsning af bestemmelsens anvendelsesområde til beskæftigede arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende i forhold til ikke-beskæftigede arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende (jf. i denne retning dom af 31.5.1979, Pierik, 182/78, EU:C:1979:142, præmis 7).

81 Det Forenede Kongeriges regering har, for det andet, gjort gældende, at lovgivningen i Det Forenede Kongerige ophørte med at finde anvendelse på Linda Tolley på tidspunktet for hendes flytning til Spanien, og at hun i medfør af denne forordnings artikel 13, stk. 2, litra f), var underlagt sidstnævnte medlemsstats lovgivning. Følgelig vil denne være den kompetente stat som omhandlet i den nævnte forordnings artikel 22, stk. 1, litra b).

82 I denne forbindelse følger det af artikel 1, litra o), nr. i), sammenholdt med artikel 1, litra q), i forordning nr. 1408/71, at begrebet »den kompetente stat« navnlig udpeger den medlemsstat, hvor den institution, som arbejdstageren eller den selvstændige erhvervsdrivende er tilsluttet på tidspunktet for ansøgningen om ydelser, befinder sig.

83 Desuden følger det af opbygningen af artikel 22, stk. 1, i forordning nr. 1408/71, som fastsætter betingelserne for bevarelsen af udbetalingen af de ydelser, som en arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende har ret til i henhold til lovgivningen i den kompetente stat bl.a. i tilfælde af flytning af sin bopæl »til en anden medlemsstats område«, at den medlemsstat, som havde kompetence til at tildele disse ydelser inden flytningen af bopælen, i dette tilfælde nødvendigvis udgør den »kompetente stat« som omhandlet i denne bestemmelse.

84 For så vidt angår hovedsagen fremgår det af forelæggelsesafgørelsen, at Linda Tolley på det tidspunkt, hvor hun ansøgte de kompetente institutioner i Det Forenede Kongerige om DLA, var tilsluttet denne medlemsstats sociale sikringsordning. Følgelig er det Det Forenede Kongerige, der, selv om lovgivningen i den nævnte medlemsstat efterfølgende ophørte med at finde anvendelse på hende, jf. artikel 13, stk. 2, litra f), i forordning nr. 1408/71, er den kompetente stat som omhandlet i denne forordnings artikel 22, stk. 1, litra b).

85 Denne fortolkning understøttes af punkt 20 i rubrik O i bilag VI til forordning nr. 1408/71, hvori det anføres, at »[d]en omstændighed, at en person har opnået status som værende omfattet af en anden medlemsstats lovgivning i overensstemmelse med [denne forordnings] artikel 13, stk. 2, litra f)«, bl.a. »[ikke] berører […] det forhold, at […] Det Forenede Kongerige i sin egenskab af kompetent stat på denne person anvender bestemmelserne om arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende i […] afsnit III, kapitel 1 […] hvis denne person i henhold til disse bestemmelser fortsat har status som arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende og senest i sin egenskab heraf var forsikret i henhold til Det Forenede Kongeriges lovgivning«. Denne bestemmelse fastsætter nemlig udtrykkeligt Det Forenede Kongeriges mulighed for at forblive den kompetente stat som omhandlet i bestemmelserne i den nævnte forordnings afsnit III, kapitel l, i det tilfælde, hvor lovgivningen i denne medlemsstat ophører med at finde anvendelse på arbejdstageren eller den selvstændige erhvervsdrivende som omhandlet i samme forordnings artikel 13, stk. 2, litra f).

86 Det følger af de foregående betragtninger, at en situation som den i hovedsagen omhandlede henhører under artikel 22, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1408/71.

87 Denne bestemmelse fastsætter nemlig retten for en arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende, som opfylder de i den kompetente stats lovgivning foreskrevne betingelser, til at modtage kontantydelser udbetalt af den kompetente institution efter vedkommendes flytning til en anden medlemsstats område.

88 I denne henseende kan det af Det Forenede Kongeriges regering fremførte argument, hvorefter ordene »opfylder de i den kompetente stats lovgivning foreskrevne betingelser« gør det muligt for medlemsstaterne at fastsætte en betingelse om bopæl med henblik på udbetaling af de kontantydelser, der er omfattet af den nævnte bestemmelse, ikke tiltrædes. Som bemærket af generaladvokaten i punkt 119 i forslaget til afgørelse med henvisning til generaladvokat Jacobs' forslag til afgørelse i Kuusijärvi-sagen (C-275/96, EU:C:1997:613) ville en sådan fortolkning, for så vidt som den gjorde det muligt at ophæve den ret, som tillægges i artikel 22, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1408/71, ved at fastsætte et bopælskrav i den nationale lovgivning, betyde, at denne bestemmelse helt ville miste sit indhold.

89 Det følger heraf, at den nævnte artikel 22, stk. 1, litra b), er til hinder for, at en kompetent stat underlægger bevarelsen af retten til en ydelse som ydelsen i hovedsagen en betingelse om bopæl og om ophold på medlemsstatens område.

90 Efter denne præcisering skal det understreges, at samme bestemmelse underlægger retten til at overføre en ydelse som den i hovedsagen omhandlede en betingelse om, at arbejdstageren eller den selvstændige erhvervsdrivende har ansøgt den kompetente institution om og af denne fået tilladelse til at flytte til en anden medlemsstats område.

91 Denne tilladelse kan ganske vist, således som det følger af artikel 22, stk. 2, første afsnit, i forordning nr. 1408/71 kun nægtes, såfremt det godtgøres, at den pågældendes flytning må antages at kunne bringe hans helbredstilstand i fare eller vanskeliggøre en gennemførelse af lægebehandlingen.

92 Som generaladvokaten har anført i punkt 124-126 i forslaget til afgørelse, kan denne bestemmelse imidlertid ikke forpligte medlemsstaterne til at lade en arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende være omfattet af denne forordnings artikel 22, stk. 1, litra b), i det tilfælde, hvor denne arbejdstager eller selvstændige erhvervsdrivende har flyttet sin bopæl til en anden medlemsstats område uden tilladelse fra den kompetente institution.

93 Henset til det foregående skal det andet spørgsmåls tredje del og det tredje spørgsmål besvares med, at artikel 22, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1408/71 skal fortolkes således, at den er til hinder for, at lovgivningen i den kompetente stat underlægger retten til en ydelse som den i hovedsagen omhandlede en betingelse om bopæl og ophold på denne medlemsstats område. Denne forordnings artikel 22, stk. 1, litra b), og artikel 22, stk. 2, skal fortolkes således, at en person, som befinder sig i en situation som den i hovedsagen omhandlede, bevarer retten til at oppebære de ydelser, der er omfattet af den førstnævnte bestemmelse, efter at have flyttet sin bopæl til en anden medlemsstat end den kompetente stat på den betingelse, at vedkommende har fået tilladelse hertil.

Sagens omkostninger

94 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Første Afdeling) for ret:

1) **En ydelse såsom »plejedelen« af underholdsydelsen til handicappede (*disability living allowance*) er en ydelse i anledning af sygdom i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EF) nr. 118/97 af 2. december 1996, som ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 307/1999 af 8. februar 1999.**

2) **Artikel 13, stk. 2, litra f), i forordning nr. 1408/71, som ændret og ajourført ved forordning nr. 118/97, som ændret ved forordning nr. 307/1999, skal fortolkes således, at den omstændighed, at en person har erhvervet ret til en alderspension i medfør af de bidrag, der er indbetalt i en given periode til en medlemsstats sociale sikringsordning, ikke er til hinder for, at denne medlemsstats lovgivning efterfølgende kan ophøre med at finde anvendelse på denne person. Det tilkommer den nationale ret, henset til omstændighederne i den tvist, der er indbragt for den, og bestemmelserne i den nationale ret, der finder anvendelse, at afgøre, på hvilket tidspunkt denne lovgivning ophørte med at finde anvendelse på den nævnte person.**

3) **Artikel 22, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1408/71, som ændret og ajourført ved forordning nr. 118/97, som ændret ved forordning nr. 307/1999, skal fortolkes således, at den er til hinder for, at lovgivningen i den kompetente stat underlægger retten til en ydelse som den i hovedsagen omhandlede en betingelse om bopæl og ophold på denne medlemsstats område.**

4) **Artikel 22, stk. 1, litra b), og artikel 22, stk. 2, i forordning nr. 1408/71, som ændret og ajourført ved forordning nr. 118/97, som ændret ved forordning nr. 307/1999, skal fortolkes således, at en person, som befinder sig i en situation som den i hovedsagen omhandlede, bevarer retten til at oppebære de ydelser, der er omfattet af den førstnævnte bestemmelse, efter at have flyttet sin bopæl til en anden medlemsstat end den kompetente stat på den betingelse, at vedkommende har fået tilladelse hertil**.

Underskrifter